

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindellicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1618. Soc. 79.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72313)

Annus 1618. Soc. 79.

Mors P. Petri
Pauli Ferrerii.

Domus Professa Ulyssiponenſis miſit ad ſuperos 2. Junii P. Petrum Paulum Ferreirum. Malaga in Granatenſi regno orbi dedit. Sub magiſtratu crevit Joannis Avilæ viri piſſimi. Eum S. Franciſcus Borgia miſit Eboram, ut novæ Academiæ foret Profeſſor. Illic pluribus annis moderatus eſt ſacram bibliorum cathedram. Eminuit ingenio, & memoriâ eorum, quæ legiſſet, tenaciſſima: ideo vocabatur Bibliotheca viva. Calluit apprime Latinas, Græcas, Hebræas, & Chaldaicas litteras. Habitus vir conſummatæ ſapientiæ. Etiam annis multis egit Academiæ Cancellarium. Inerat Societatem jam Theologi Doctore gradu inſignitus. Poſtremos annos tranſegit Ulyſſipone in tribunali Inquiſitorum. Anuquam ſinceritatem & candorem præſerebat. Specialiter conſuluit ægrotantibus, in quos admirabilem exercuerat charitatem. De nemine malè opinatus, omnes exiſtimabat ſanctos, & homines Angelicos Illius vita circumfertur in opere de domicilio tironum Eboſenſium.

Moritur P.
Emmanuel
Correa.

2. Ibidem cum anni exitu vitæ ſuæ dies clauſit P. Emmanuel Correa Ulyſſiponenſis, ex ſenioribus Provinciæ. Recenſebat annos Societatis 64. ex his tres ſupra quadraginta vixit in domo Profeſſa noſtris miniſterii indeſeſſam navans operam. Inſigni charitate rem geſiſit, cum peſtis an. 1569. Ulyſſiponem complevit funeribus. Ob ſapientiam & præclaras virtutes eum ſibi voluit Confeſſarium Georgius Almeida Ulyſſiponenſis Archiepiſcopus. Monito Emmanuelis permotus vir pius donavit quinquaginta millia Cruciatorum Domui Miſericordiæ ad ſuſtentandos ægrotos, quos ex re dicunt incurabiles. Alia centum Cruciatorum millia ab aliis eidem domui procuravit. Religioſam paupertatem, tamenſi ditaret alios, ſic dilexit, ut præter Crucem ligneam haberet nihil.

P. Didacus
Valentius
inauguratur
Epicoſus.
Introducitur
Communio
Generalis.

3. In templo Domus ejusdem conſecratur Japonenſis Epicoſus P. Didacus Valentius Ulyſſiponenſis. Rem ſolitâ peregit ceremoniâ Fernandus Martinus Maſcarenius Epicoſus Algarbienſis, & Inquiſitor Generalis. Vel hoc anno, vel ex proximis aliquo, introducta eſt menſis cujuſque Dominicâ quartâ Generalis, ut vocant, communio in templo Domus Profeſſæ. Tantis ad obſervandas has indulgentias concuſſus initio fuit, ut eâ die unoquoque mente ſeptendecim, vel octodecim millibus perſonarum diſtributus ſit Angelorum panis Temporum vicifſitudine, impetratis ejuſmodi indulgentiis pro aliis Ulyſſiponenſium ſolemnitatibus, minutus eſt concuſſus ille ad domum Profeſſam, populo diſviſo in alias, atque alias ædes ſacras.

Obeunt P. Emmanuel
Coſta,
& Franciſcus
Fernandus.

4. In Collegio Ulyſſiponenſi 30. Martii phthiſi conſectus eſt P. Emmanuel Coſta, ætatis anno trigefimo tertio. Concedentibus Superioribus ſi vellet abire in domum paternam, votis religioſis ſolutus, ut liberius valetudini conſulere; reſpondit, à ſe non præponi vitam Societati. Diuturno in morbo maxime curavit nemini moleſtiam afferre. Dum per vires licuit, tempus inſiſtit audiendo poenitentes. Ibidem finem laborum fecit 12. Januarii Franciſcus Fernandus Coadjutor, anno ætatis ſeptuageſimo ſecundo, Societatis altero & quinquageſimo, natus Souzelii diœceſis Eboſenſis. Antiqui vir moris ſpiritus dictis ac factis vittutem. Multum illi cum DEO commercium, perennes inter orandum lacrymæ.

Mors Philippæ
de Sa Comitæ
Linarienſis

5. His adjungo ſuavem obitum Illuſtriſſimæ Domine Philippæ de Sa Comitæ Linarienſis, templi noſtri Collegii Fundatricis. Vitam efflavit 2. Septembris in Telleiris ab Ulyſſipone unâ leucâ diſſiſis. Aſſederunt Noſtri cum ægrotanti, tum morienti. Sanctiſſimis vixit ornata moribus, Poſt ſolis occalum cadaver in lectica portatum ad templum Domus Profeſſæ, hinc, inde plurimis ſacerdotibus ac Dynaſtis comitantibus, facèsque accenſas geſtantibus. Ibant omnes

omnes equis sublimes. Die sequenti sacrorum duo millia Ulyssipone facta sunt pro ejus anima. Post meridiem, quantâ potuit, funebri pompâ elatum cada- ver ad templum vetus nostri Collegii, exequiis rite celebratis, locatum est po- ne maximam aram. Inde, structo jam novo templo, cujus est fundatrix, trans- lata sunt ossa ad egregium Mausoleum ex politissimo marmore in sacello ma- jori ad latus Evangelii.

6. Iter ad Indiam ingressi sunt unus & triginta, novendecim Lusitani, cæteri diversarum gentium. Ex iis Hiacynthus Franciscus Mediolanensis, & Agi- dius Abreus Lusitanus, martyrio vitam profuderunt. Navem à S. Mauro dictam cum majori parte conscendit Episcopus Didacus Valentius; penè sexennio re- xerat domum Villavissosanam, gratiosissimus Duci Brigantino, qui suis expensis sustinuit navigationis sumptum pro Episcopo. Didacus annis labentibus Ma- cai obiit regens Ecclesiam Sinensem. Navem prætoriam conscendit P. Nico- laus Trigaucius, qui venerat Procurator è Sina. Aprilis decimâ sextâ vela sol- verunt.

Profecti ad Indiam.

7. Ad Residentiam Capitis viridis missus est Nicolaus Fernandus Coad- jutor. Secum tulit Crucifixum, quem dixit illummet fuisse, quem lapsum in undas cancer ad littus retulit inter chelas D. Xaverio. Solutâ Residentiâ Capi- tis viridis, effigies illa missâ Conimbricam, conservatur inter Reliquias Sancto- rum. Unde socius ille rem tam pretiosam habuerit, quis dixerit Xaverii fuisse Crucifixum, quem cancer ex mari tulerat, nec declaravit ipse, nec interrogavit quisquam. P. Antonius Diasius testatus est habitum in ea exstimatione cum cæteris Sanctorum Reliquiis ab illa Domo possessis, illucque portatum ab Nicolao.

Ad Residen- tiam Capitis viridis et Ni- colaus Fer- nandus.

8. Conimbricæ duo sacerdotes cum uno Coadjutore letho cesserunt. P. Gaspar Alphonus Serpensis: mansuetiores litteras quinquennio, morales no- venio docuit. Anno 1596. Indiam petens toleravit immensos errores, ut suo loco est relatam. Exactissimus erat in piis exercitiis obeundis. P. Balthasar Joannes Conimbricensis ad nos venit sacerdos: dum super caput S. Parentis Ignatii depingit radios, senserat intus moneri se, ut sociis ejusdem aggregetur; parer vocanti Deo, & religiosè vivit, ac moritur 12. Julii. Basilus Franciscus Coadjutor, natus in pago S. Martini de Mauris in diocesi Lamecensi, nunquam indulgit corpori suo, at castigabat jejuniis, & ciliciis. Ante socios, & ortum so- lem de lecto surgebat ad explendum orationis pensum, ne ob superventuras occupationes negligeret: summopere coluit religiosam paupertatem. Sexdecim, qui de novo militiæ nostræ adscripti sunt, virtutibus fulsit splendidissimis Emmanuel Henriquius arte pingendi insignis.

Mortui, & in- gressi Conim- bricæ.

9. Non obeunda silentio mors Domini Vasæi Souzæ Conimbricensis Academiae Rectoris. Magistratum inerat Martio hujus anni, 25. Junii de vivis exiit. Postulabat in templo nostro sepeliri, quod illi concessum ob singularem in nos benevolentiam. Erat Consanguineus nostri Michaëlis Souzæ viri san- ctissimi. Casu ad Rectorem Academiae tumulandum aperta est ea sepultura, in qua humatus fuerat ejus patruus P. Michaël Souzæ. Illud notatu dignum, Va- scum è Rectoribus Academiae primum fuisse, qui in eo Magistratu obiit; & Michaëlem Souzæ similiter in Rectoratu nostri Collegii primum vitam clau- disse.

Mortuus Va- scus Souzæ pri- mus Rector Academiae Conimbri- censis.

10. Cum Ven. P. Antonius Mascarenus hoc anno creatus esset secun- dum Provincialis, & Collegium Conimbricense regeret celebratissimus vir P. Franciscus Mendossa, utriusque, & rebus nostris molestiam non levem peperit P. Emanuel Veiga Ulyssiponensis. Conimbricæ Societatem ingressus 8. No- vembris an. 1598. Romæ studuerat Theologiæ: redux tradidit moralem sci- entiam Bracharæ. Præsenti anno promotus ad magisterium Theologiæ in Col- legio Conimbricensi, ita se gessit, ut per eosdem, qui promoverant, sit ab eo magisterio remotus. Id agrè tulit, reponi conatus per Octavium Collectorem Pontificis, usus patrocinio Cynthii Aldobrandini Sobrini Collectoris, qui in divi

Turbator.

divi Pauli Collegio degebat. Res ultrò, citròque agitata, jubente Collectore, ut restitueretur in cathedram, reluctantibus Societatis Moderatoribus; quibus visum cuncta mitiora, quam tam fœdum admitti exemplum. Veiga sequenti anno dimissus è Societate tanquam rerum nostrarum perturbator. Postea in Transmontana provincia adeptus pinguem Abbatiam, aliâque sacerdotia, homo vanissimus Ulysiponem obibat curru, stipatus famulis, pauperum patrimonio in eas consumpto vanitates. Certè palàm fecit, quam indignus foret, qui vitam duceret in sancta JESU Societate.

Casus mira-
bilis.

11. Subnecto casum planè stupendum. Septembri mense infelicem animam exspuit Conimbricæ Franciscus Sylva, ortus parentibus Judæis, Judæus ipse, vetustæ legis cultor, sed Christianus fictus. Illi concessa sepultura in templo nostro. Quo tempore præmittebantur justa, solutus Capet è macello Acedemiæ, quod est prope Collegium, profugit veloci cursu in templum nostrum, & accedens apertæ sepulturæ horridum blaterat, atque in sepulturam alvum & vesicam exonerat. Circumstantes insolitum aliquid ex re inlucta ominari, post justa terræ mandârunt. Contigit annis sequentibus, ut Quæsitores sacri repererint, hominem Mosaicam legem professum, in eadem crepuisse. Idcirco exhumata sunt ossa, & igni tradita.

Moritur Bal-
thasar Diasius

12. Eboræ supremum vitæ diem morte confecit Balthasar Diasius Coadjutor, Bracharensis, pharmacopæus insignis, septuagenario major. Consumente Ulysiponem pestilentia anno 1569. indefessam navavit operam. Cum Sebastianiano Rege in Africam transfretans, captus à Mauris servivit durissimam servitutem. Redditus Lusitaniæ, jussu Philippi Regis cum P. Hieronymo Rodericio adivit Hierosolymas, ut suo loco dictum. Præcellerat in eo cum in nostros, tum exteros ardens charitas. Medicamentis juvabat pauperes. Ajebat officinam eò magis esse quæstuosam, quò liberalior egenis succurreret. Quoties misit ad transmarinas regiones pharmaca, vel rem aliam, posuit intra captam aliquid Reliquiarum, quas attulerat Hierosolymis, nullam ex capsis deperdiditans. Nec Deus vanam sivit esse Balthasaris fidem. In ejus vita typis excusa uberius virtutes prosequor.

Moritur Fran-
ciscus Gon-
salvius.

13. Septimâ die Maji Ovarii, pergens ad Portuense Collegium, vitam terminum invenit correptus apoplexiâ Franciscus Gonsalvius Coadjutor in Castella natus, adjunctus Societati in Lusitania, præditus moribus innocentissimis. Erga pauperes vix alius fuit charitatis flagrantioris. Secum loquens inquebat: *Hi sum dii tui Franciscæ*: Christi pauperes intellexit. Jacet conspultus in opido prædicto.

Sodalitates
erectæ.

14. Excursiones sacre in diversis Collegiis factæ sunt. Portalegræ Sodalitas scholasticorum instituta. Funchali pro scholasticis erecta Sodalitas B. Virginis à Luce; alia ibidem pro mercatoribus sub patrocinio B. Virginis de populo: utraque templum nostrum magno splendore exornat.

Hieron. Aze-
vedus Indiæ
Prorex.

15. Ulysiponem hoc anno pervenit navis Indica adducto Hieronymo Azevedo, fratre venerabilis P. Ignatii Azevedo Martyris. Egerat Indiæ Pro Regem: Imperio Lusitano adjecit Ceilamum insulam. Ex ipsa nave deductus in vincula, rebus omnibus spoliatus vir locupletissimus, reliquam vitam traduxit in custodia. Victum præbuit nostra Societas cum in memoriam venerandi fratris, tum quòd in gubernio suo benevolus erga nos fuerit. Post mortem sepelivimus in sacro apodyterio templi domus Professæ. In summa rerum humanarum necessitate & miseria præter nostræ Societatis charitatem alia non habuit subsidia ante, & post mortem. Innocens, an nocens sit tot arumnas perpetuus, meum non est judicare. Certè ejus facta bellica laudem immodicam promerentur.